

กลวิธีการแปลคำศัพท์เกมจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยในบทบรรยายใต้ภาพซีรีส์
เรื่อง “จุดดวงดาวเกียรติยศ”*

Strategies for Translating Game Vocabulary From Chinese to Thai
from Series Subtitles “You are my Glory”

รัตม์ภัส มีสุข¹ | Ratkaphat Meesuk¹

บุรินทร์ ศรีสมถวิล² | Burin Srisomthawin²

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการแปลคำศัพท์เกมในบทบรรยายใต้ภาพซีรีส์เรื่อง “จุดดวงดาวเกียรติยศ” โดยมีคำศัพท์เกม 3 ระดับ คือ ระดับคำ วลีและสำนวน ผลการศึกษาพบว่าผู้แปลได้ใช้ทั้งกลวิธีการแปลเดี่ยวและกลวิธีการแปลแบบผสมผสานกันด้วยสองกลวิธี โดยมีกลวิธีการแปล 3 ประเภท ได้แก่ 1) กลวิธีการแปลทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ซึ่งพบมากที่สุด เพราะระหว่างเล่นเกมต้องใช้คำที่สั้น กระชับและรวดเร็ว เพื่อสื่อสารให้คนในทีมเข้าใจทันที จึงนิยมพูดหรือพิมพ์ด้วยข้อความสั้น ๆ คนไทยจึงคุ้นชินกับการใช้คำทับภาษาอังกฤษมาตั้งแต่เริ่มเล่นเกมในช่วงแรก 2) กลวิธีการแปลแบบเอาความ เพราะผู้แปลต้องการให้ผู้ชมซีรีส์สามารถเข้าใจบริบทเกี่ยวกับเกมไปพร้อมกับการดูภาพประกอบ เพื่อไม่ให้เข้าใจความหมายคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ 3) กลวิธีการแปลแบบละความ เพราะการแปลบทบรรยายใต้ภาพมีข้อจำกัดของจำนวนตัวอักษร ผู้แปลจึงจำเป็นต้องละประโยคที่ยาวเกินไปออกและยังความหมายที่ครบสมบูรณ์ของภาษาปลายทางไว้ ทั้งนี้ ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีที่หลากหลาย เพื่อสรรหาคำแปลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับต้นฉบับภาษาจีนมากที่สุด ในขณะที่ได้คำนึงถึงพื้นที่และเวลาซึ่งเป็นข้อจำกัดในด้านการแปลบทบรรยายใต้ภาพ นอกจากนี้ การศึกษาการแปลคำศัพท์เกมดังกล่าว ยังพบลักษณะการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นในบางประเด็น เพราะคำแปลของผู้แปลดังกล่าวยังไม่ได้ถ่ายทอดผลลัพธ์ในภาษาต้นฉบับไปยังผู้ชม ถึงแม้ว่าภาษาไทยเป็นภาษาที่ปรับใช้คำได้หลากหลาย แต่ผู้แปลจำเป็นต้องเลือกใช้คำที่ยังคงความหมายในภาษาต้นฉบับไว้ตามบริบทในซีรีส์ให้ได้มากที่สุด

คำสำคัญ: การแปลจีน-ไทย, การแปลบทบรรยายใต้ภาพ, การแปลเกม, จุดดวงดาวเกียรติยศ

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการแปลคำศัพท์เกมจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยจากบทบรรยายใต้ภาพซีรีส์เรื่อง “จุดดวงดาวเกียรติยศ”

¹ นักศึกษาปริญญาโท /สาขาภาษาจีน /มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย/ E-mail: ratkaphatm@yahoo.com

² อาจารย์ ดร./ประจำสาขาวิชาภาษาจีน /มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย/ E-mail: b.srisomthawin@gmail.com

Abstract

The purpose of this research was to study of strategies for translating game vocabulary from Chinese to Thai from series subtitles “You Are My Glory”. There are 3 levels of vocabulary games: words, phrases, and idiom. The results showed that translators used both single translation strategies and combined strategies with two strategies. There are 3 types of translation strategies as follows: 1) English transliteration strategies. The most common Because during play the game, short, concise and quick words are needed to communicate to the team members to understand immediately. Therefore, it is popular to speak or type with short messages, so Thai people are accustomed to using English transliteration superimposed words since the beginning of play the game. 2) Strategy free translation. Because the translator wants people who watch the series to be able to understand the context related to the game while watching at the illustrations in order not to understand the meaning differently from the original. 3) Strategy non-literal translation. Because the translation of subtitles has a limitation on the number of characters. Translators, therefore, need to omit sentences that are too long and retain the full meaning of the destination language. However, the translator uses a variety of strategies. to find the most appropriate and consistent translation of the Chinese original while considering space and time, which is a limitation in subtitle translation. Although Thai is a language that can use a variety of words. But the translator must use words that retain their meaning in the original language as much as possible in the context of the series.

Keywords: Chinese-Thai translation, Subtitle translation, Game translation, You Are My Glory

บทนำ

ซีรีส์ “จุจดวงดาวเกียรติยศ” ชื่อภาษาจีน 《你是我的荣耀》 หรือชื่อภาษาอังกฤษ “You Are My Glory” กำกับโดยหวังจือ (王之) ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2564 ผ่านช่องทางแอปพลิเคชัน WeTV ในประเทศไทย มีทั้งหมด 32 ตอน ดัดแปลงมาจากนิยายที่มีชื่อเรื่องชื่อเดียวกันที่ประพันธ์โดยกู่มาน (顾漫) ซึ่งเป็นนักเขียนนวนิยายแนวนิยายรักโรแมนติกชื่อดังในประเทศจีน นิยายหลายเรื่องของกู่มานเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย จึงได้รับการแปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย และถูกสร้างเป็นซีรีส์ เช่น เวยเวย...อ๋มมิดพิชิตใจ (《微微一笑很倾城》) Bose & Me มื้อนี้มีรัก (《杉杉来吃》) เป็นต้น

“จุจดวงดาวเกียรติยศ” เป็นซีรีส์แนวรักโรแมนติกที่นำแสดงโดยนักแสดงชื่อดัง คือ หยางหยาง (杨洋) รับบทเป็น “อวิ๋น” (于途) ซึ่งเป็นพระเอกในเรื่องที่เป็นนักเรียนดีเด่นตั้งแต่สมัยมัธยม มีหน้าที่หล่อเหลา และเป็นที่ชื่นชมของสาว ๆ หลายคนในโรงเรียน และตีลี่เรอปา (迪丽热巴) รับบทเป็น “เจียวจิงจิง” (乔晶晶) ซึ่งเป็นนางเอกในเรื่องที่เป็นซูเปอร์สตาร์สาวที่มีทั้งความสวยและความสามารถที่โดดเด่น จึงเป็นดาราสาวที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ทั้งนี้ พระเอกและนางเอกเป็นเพื่อนร่วมชั้นเดียวกัน ซึ่งซีรีส์ดำเนินเรื่องโดยเริ่มต้นจาก “เจียวจิงจิง” (乔晶晶) แอบรักและตัดสินใจสารภาพรักกับ “อวิ๋น” (于途) แต่ไม่สมหวัง จึงเป็นเหตุทำให้จิงจิงเสียใจและไม่ได้ติดต่อกับอวิ๋นหลายปี 10 ปีต่อมา ด้วยเหตุที่จิงจิงได้รับแรงกดดันให้ต้องเข้าร่วมการแข่งขันเกม Honor of Kings ในฐานะที่เป็นเป็นพรีเซ็นเตอร์ของบริษัทเกม ซึ่งในขณะนั้น อวิ๋นมีอาชีพเป็นนักสถาปนิกอวกาศ จิงจิงจึงได้ติดต่อกับอวิ๋นอีกครั้งเพื่อขอความช่วยเหลือให้อวิ๋นกลับมาเป็นโค้ชสอนเล่นเกมส่วนตัว จึงทำให้ทั้งคู่ได้กลับมาพบกันอีกครั้ง และเป็นจุดเริ่มต้นของความรักระหว่างพระเอกและนางเอก

ทั้งนี้ ซีรีส์เรื่อง “จุจดวงดาวเกียรติยศ” นอกจากถ่ายทอดเรื่องราวความรักโรแมนติก ซึ่งเป็นจุดเด่นที่ดึงดูดให้ผู้ชมทั้งหลายชื่นชอบซีรีส์แล้ว ยังถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพที่มีความสมัยใหม่และมักจะไม่ค่อยปรากฏมากนักในซีรีส์เรื่องอื่น ๆ เช่น การทำงานของนักสถาปนิกอวกาศ ความรู้ด้านอวกาศ การทำงานของนักแสดงหรือซูเปอร์สตาร์ เป็นต้น อีกทั้งยังนำเกม Honor of Kings หรือชื่อภาษาจีนว่า 王者荣耀 เกมมือถือออนไลน์ที่หลายคนรู้จักและได้รับความนิยมเป็นอันดับต้น ๆ ในประเทศจีน เป็นเกมมือถือแบบเล่นกันเป็นทีมที่ผลิตขึ้นเป็นครั้งแรกโดยบริษัท Tencent ของประเทศจีน การเล่นเกมดังกล่าวเป็นรูปแบบ MOBA ที่ต่อสู้กันระหว่างสองฝ่ายแบบเรียลไทม์ สามารถเลือกการแข่งขันแบบ 5v5 3v3 1v1 โดยมีฮีโร่หลากหลายที่อิงตามชื่อบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์จีน และมีเทคนิคการต่อสู้ที่แตกต่างกันให้ผู้เล่นได้เลือกเพื่อร่วมทีมโจมตีฝ่ายตรงข้าม หากฝ่ายใดสามารถทำลายป้อมฝ่ายตรงข้ามได้ก่อนจะเป็นผู้ชนะ จึงเป็นเกมที่ได้ประสบความสำเร็จอย่างมากจนได้จัดเป็น 10 อันดับเกมมือถือออนไลน์ยอดนิยมในประเทศจีนที่จัดโดยงาน China ENAwards 2016 เมื่อเดือนพฤศจิกายน ปี ค.ศ. 2016 (追风的世界, 2020, June 8) นอกจากนี้ นักแสดงที่รับบทเป็นพระเอกและนางเอกในเรื่องนี้ ดังกล่าวก็เป็นนักแสดงที่มีได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย อีกทั้งซีรีส์เรื่องนี้ได้ถ่ายทอดผ่านแพลตฟอร์มที่ให้บริการสื่อผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลสมัยใหม่ที่เข้าถึงได้ง่ายและสะดวก ดังเช่น WeTV Netflix IQIYI HBO เป็นต้น ซึ่งแพลตฟอร์ม WeTV ได้พัฒนามาจาก “Tencent Video” ที่เปิดตัวครั้งแรกในประเทศจีนเมื่อเดือน เมษายน ปี ค.ศ. 2011 และได้สร้างตัวขึ้นมาเป็นผู้ให้บริการ Video streaming อันดับ 1

ในประเทศด้วยยอดผู้ใช้งาน active มากกว่า 500 ล้านคนต่อเดือนเมื่อ 6-7 ปีต่อมา มีจำนวนผู้ใช้ในปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด โดยเพิ่มขึ้นอีก 40% (“Tencent Video”, 2562, 30 มีนาคม) ซึ่ง “WeTV” ได้นำเสนอคอนเทนต์ซีรีส์จีน รายการวาไรตี้จีนเป็นหลัก และเผยแพร่ไปยังหลาย ๆ ประเทศ เช่น ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม รวมทั้งยุโรป และอเมริกาใต้ เป็นต้น ทั้งนี้ WeTV มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยซีรีส์ที่หลากหลายจนได้รับความนิยมในประเทศไทยมากขึ้นและได้ขึ้นเป็นแพลตฟอร์มอันดับ 1 ที่มีคนไทยเข้าถึงมากที่สุดในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา

ทั้งนี้ ด้วยความสมัยใหม่ทั้งด้านเนื้อหาของซีรีส์และแพลตฟอร์มการถ่ายทอดเนื้อหาดังกล่าว จึงทำให้ซีรีส์เรื่องนี้ได้รับความนิยมในเหล่าผู้รับชมในยุคปัจจุบัน ทำให้ซีรีส์ “ดุจดวงดาวเกียรติยศ” ประสบความสำเร็จเป็นอย่างยิ่งด้วยยอดวิวทะลุร้อยล้านภายใน 4 ชั่วโมงแรกที่ออกอากาศที่ประเทศจีน และมียอดวิวสูงถึงพันล้านวิวหลังจากออกอากาศไปเพียง 8 วันเท่านั้น (“แฟนซีรีส์จีนห้ามพลาด”, 6 สิงหาคม 2564) และได้รับรางวัลซีรีส์ออนไลน์ยอดนิยมแห่งปี (年度人气网络剧) จากงานเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติประเทศจีน (Internet Film Festival) ครั้งที่ 6 (“龚俊白鹿喜”, 2022, June 9)

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเรามีวิธีการสื่อสารได้หลายทาง เช่น โทรศัพท์มือถือ โทรสาร วิทยุติดตามตัว การส่งจดหมายทางอินเทอร์เน็ต (E-mail) ทำให้เราสามารถติดต่อกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา โดยมีจุดประสงค์ที่จะเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความรู้สึก ความคิด ความต้องการ รวมไปถึงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลรับรู้ ชีวิตประจำวันของเราจึงมีการสื่อสารกันตลอดเวลา แอปพลิเคชันเริ่มเข้ามามีบทบาทในสังคมปัจจุบันในด้านการสื่อสารมากขึ้น (ขวัญฤดี ฮวดหุ่น, 2560: 77) ตลอดจนมีการสื่อสารระหว่างมนุษย์ที่มีภาษาและวัฒนธรรมต่างกันเป็นไปอย่างกว้างขวางและแพร่หลาย การแปลจึงมีความสำคัญในการถ่ายทอดสารที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อไปยังผู้รับสาร ทั้งสารทางภาษาและสารทางวัฒนธรรม การแปลจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (Cross cultural communicative devices) อย่างหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มคนที่มีภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การแปลวรรณกรรมก็ถือเป็นการถ่ายทอดทั้งสารทางภาษาและสารทางวัฒนธรรมจากชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่ง (บุรินทร์ ศรีสมถวิล, 2559: 97)

ทั้งนี้ การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสมัยใหม่มีหลากหลายรูปแบบทั้งด้านสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ เช่น วรรณกรรมที่เป็นรูปเล่ม ภาพยนตร์หรือซีรีส์ และช่องทางการเผยแพร่ เช่น วิดีโอสตรีมมิ่ง หรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ เมื่อช่องทางในการชมภาพยนตร์หรือซีรีส์จากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น การแปลบทบรรยายได้ภาพคือการถ่ายทอดภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง รวมทั้งยังเป็นสื่อการตลาดออนไลน์เพื่อความบันเทิงในอีกรูปแบบหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย ผู้แปลจะต้องระมัดระวังคำที่มีความหมายและหลายหน้าที่ จำเป็นต้องรู้ชัดว่าประโยคนั้นใช้คำในความหมายใดและหน้าที่ใด จึงคิดคำแทนให้เหมาะสมทั้งความหมายและระดับภาษา และคำในภาษาไทยและภาษาจีนมีความหมายทับซ้อนกันแต่กว้างแคบไม่เท่ากัน ต้องระมัดระวังในการเลือกใช้คำแปล (กนกพร นุ่มทอง, 2562: 105) อีกทั้งการแปลคำศัพท์เกมที่ปรากฏในบทบรรยายได้ภาพซีรีส์เรื่อง “ดุจดวงดาวเกียรติยศ” ตัวบริบทซีรีส์มีส่วนสำคัญในการกำหนดความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ จึงถือได้ว่าเป็นการแปลวรรณกรรมประเภทหนึ่ง ทั้งนี้ ผู้แปลต้องทำความเข้าใจในด้านองค์ประกอบต่าง ๆ

ของวรรณกรรมและต้องศึกษาเกี่ยวกับบริบททางวัฒนธรรมและสังคมที่ผู้แต่งใช้เป็นพื้นหลังในเรื่อง รวมทั้งผู้แปลต้องวิเคราะห์ความหมายของภาษาต้นฉบับให้เข้าใจทั้งความหมายตรงตามตัวอักษรและความหมายโดยนัย ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในกระบวนการทำความเข้าใจตัวบทต้นฉบับก่อนการแปล (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2557: 95) อย่างไรก็ตาม ผู้แปลจะต้องเข้าใจความหมาย แยกความหมายออกจากภาษา แล้วจึงกล่าวความหมายซ้ำเป็นอีกภาษาหนึ่ง (กนกพร นุ่มทอง, 2563: 104) นอกจากนี้ ในการแปลบทบรรยายได้ภาพและการแปลเกม ผู้แปลต้องคำนึงถึงข้อจำกัดด้านจำนวนตัวอักษรและเวลาการปรากฏคำบรรยายได้ภาพอีกด้วย เมื่อข้อจำกัดในการแปลมีมากเท่าใด ผู้แปลจำเป็นต้องมีความเข้าใจในเรื่องที่จะแปลเป็นอย่างดี รวมถึงการเลือกใช้คำให้สอดคล้องกับต้นฉบับให้ได้มากที่สุด มิเช่นนั้น อาจทำให้ผู้แปลก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านการใช้ภาษานั้น โดยเฉพาะความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ จะส่งผลทำให้ไม่ได้รรถรสและความงามทางวรรณศิลป์เช่นเดียวกับต้นฉบับ รวมทั้งไม่สามารถตีความสัญลักษณ์ น้ำเสียงที่ผู้ประพันธ์ซ่อนไว้ในเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง ตลอดทั้งทำให้ภาพความคิดที่ถ่ายทอดผ่านตัวอักษร เช่น การใช้ภาษาเพื่อบรรยายบุคลิกลักษณะของตัวละคร การใช้ภาษาเพื่อสร้างจินตนาการอารมณ์ความรู้สึก หรือการใช้ภาษาที่สอดแทรกแนวคิดเป็นต้นคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ (บุรินทร์ ศรีสมถวิล, 2559: 140-179; 2562: 270-311; 2563: 517-543) ดังนั้น การแปลจึงเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายของบทต้นฉบับไปสู่บทที่เป็นฉบับแปล ความหมายจึงเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับผู้แปลที่จะต้องเก็บให้ได้จากต้นฉบับและเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการกำหนดคุณภาพงานแปล (สัญญาวิ สายบัว, 2542: 1)

อย่างไรก็ตาม ธวัชชัย ชัยชนะกิจพงษ์ (2564: 158-159) กล่าวว่า การแปลเกมออนไลน์เป็นรูปแบบเนื้อหาสมัยใหม่ ผู้รับสารหรือผู้เล่นนั้นเป็นคนยุคใหม่ที่มีมุมมองทางภาษา ทางสังคม ทางวัฒนธรรมแตกต่างจากสมัยก่อนโดยสิ้นเชิง เพราะฉะนั้น ตัวบทแปลต้องคำนึงถึงผู้เล่นเกมเป็นสำคัญและจะต้องไม่ยึดติดกับการแปลคำต่อคำมากเกินไปหรือยึดถือต้นฉบับมากเกินไป เนื่องด้วยมีสังคม วัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน จากการศึกษางานวิจัยการแปลเกมและคำศัพท์เทคนิคจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยมีอยู่ 4 แนวทาง ได้แก่

- 1) การแปลแบบตรงตัวเป็นภาษาไทย คือ การแปลต้นฉบับภาษาจีนโดยใช้คำภาษาไทยที่มีความหมายตรงตัวมาแทนที่
- 2) การแปลแบบเอาความเป็นภาษาไทย คือ การแปลโดยตัดคำหรือละคำเพื่อให้มีความเหมาะสมกับจำนวนตัวอักษรในกล่องข้อความที่นักพัฒนาเกมกำหนดไว้
- 3) การแปลถอดความเป็นภาษาอังกฤษแล้วทับศัพท์เป็นภาษาไทย คือ การแปลที่ผสมผสานกันระหว่างการแปลเอาความกับการแปลโดยใช้คำทับศัพท์ที่ถอดเสียงมาจากภาษาอังกฤษ ซึ่งคำแปลที่ผู้แปลเลือกใช้จะมีสองรูปแบบ คือ คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษประสมกับคำภาษาไทย และคำภาษาไทยประสมกับคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ
- 4) การแปลตรงตัวโดยใช้คำภาษาอังกฤษ คือ ผู้แปลจะใช้ในกรณีที่คำศัพท์ทางเทคนิคในเกมที่ใช้กันมาตั้งแต่เกมภาษาอังกฤษรุ่นแรก ๆ ที่เข้ามาในประเทศไทยโดยไม่มีการแปลเป็นภาษาไทย ซึ่งได้รับการยอมรับและใช้ในการสื่อสารเมื่อเล่นเกมกันในวงกว้างทั้งกลุ่มผู้พัฒนาเกมและผู้เล่นเกมจนถึงปัจจุบัน

โดยสรุปแล้ว ผู้วิจัยพบว่าการแปลคำศัพท์เกมในบทบรรยายได้ภาพซีรีส์จากภาษาจีนเป็นภาษาไทยมีความท้าทายและน่าสนใจด้วยข้อจำกัดหลายปัจจัย และจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลคำศัพท์เกมจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยยังมีจำนวนไม่มาก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำศัพท์เกม เพื่อเพิ่มพูนคำศัพท์เฉพาะ และเป็นประโยชน์ต่อผู้เล่นเกมออนไลน์หรือผู้ที่สนใจในการแปลบทบรรยายได้ภาพและการแปลคำศัพท์เกมในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำศัพท์เกมจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยในบทบรรยายได้ภาพซีรีส์เรื่อง “ดุจดวงดาวเกียรติยศ”

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษากลวิธีการแปลคำศัพท์เกมที่ปรากฏในบทบรรยายได้ภาพภาษาไทยของซีรีส์เรื่อง “ดุจดวงดาวเกียรติยศ” ที่แปลจากซีรีส์ฉบับภาษาจีนเรื่อง 《你是我的荣耀》 โดยมีจำนวน 32 ตอน ซึ่งดัดแปลงมาจากนวนิยายชื่อเรื่องชื่อเดียวกันของนักเขียน กุ่่ม่าน (顾漫) กำกับโดย หวังจื่อ (王之) และออกอากาศบนแพลตฟอร์ม WeTV ในประเทศไทยเมื่อ ปี พ.ศ. 2564

นิยามศัพท์เฉพาะ

คำศัพท์เกม หมายถึง คำ วลี และสำนวน ที่ปรากฏในเกม Honor of Kings 《王者荣耀》 รวมทั้งบทสนทนาที่สื่อสารกันระหว่างผู้เล่นเกม จากบทบรรยายได้ภาพซีรีส์เรื่อง “ดุจดวงดาวเกียรติยศ” ผลิตโดยบริษัท Tencent และบริษัท TiMi สตูดิโอกรุป

ระเบียบวิธีวิจัย

1. สำรวจและศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. บันทึกและเก็บรวบรวมคำศัพท์เกมจากบทบรรยายได้ภาพซีรีส์เรื่อง “ดุจดวงดาวเกียรติยศ” และเทียบกับฉบับภาษาจีนเรื่อง 《你是我的荣耀》
3. ศึกษาและวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำศัพท์เกม
 - 3.1. ศึกษาตัวบทซีรีส์ฉบับภาษาไทยและฉบับภาษาจีน
 - 3.2. ศึกษาและวิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์เกมฉบับภาษาไทยและฉบับโดยอ้างอิงจากเว็บไซต์เกม Honor of Kings เป็นหลัก
 - 3.3. วิเคราะห์กลวิธีการแปลคำศัพท์ตามแนวคิดและทฤษฎีการแปลดังนี้ กลวิธีการแปลเอาความของ สัณฐี สายบัว (2542: 43) การแปลทับศัพท์ (音译法) ของ หวังซัง (王畅, 2010: 5) การแปลแบบละความ ของ Baker M (1992: 17-24)
4. สรุปและรายงานผลการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงกลวิธีการแปลคำศัพท์เกมและเพิ่มพูนทักษะการแปลคำศัพท์เกม รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาหรือสนใจด้านการแปลเกม หรือการแปลบทบรรยายใต้ภาพซีรีส์จากภาษาจีนเป็นภาษาไทยในอนาคต

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การถอดเสียงคำศัพท์จากภาษาจีนเป็นภาษาไทยอ้างอิงตามตามเกณฑ์การถอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธีไทย ซึ่งเผยแพร่โดยคณะกรรมการการสืบค้น ประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารจีน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พุทธศักราช 2540 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

2. คำทับศัพท์ชื่อเฉพาะภาษาไทยที่ปรากฏในตัวอย่าง ผู้วิจัยยึดตามบทบรรยายใต้ภาพจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยในซีรีส์เรื่อง “จุดดวงดาวเกียรตินิยม”

3. การเขียนอ้างอิงตัวบทจากบทบรรยายใต้ภาพในตัวอย่างที่นำมาศึกษา ผู้วิจัยจะเขียนอ้างอิงในรูปแบบ (ลำดับตอน: นาทีที่ปรากฏตัวอย่างคำบรรยายใต้ภาพ) เช่น (EP 1: 21:56-23:00) ซึ่งหมายถึง ตัวอย่างคำบรรยายใต้ภาพนั้นปรากฏในตอนที 1 นาทีที่ 21:56 ถึง 23:00

ผลการศึกษา

จากการศึกษาวิธีการแปลคำศัพท์เกมที่ปรากฏในบทบรรยายใต้ภาพซีรีส์เรื่อง “จุดดวงดาวเกียรตินิยม” ผู้วิจัยได้แบ่งคำศัพท์เกมออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) คำศัพท์เกมระดับคำ 2) คำศัพท์เกมระดับวลี และ 3) คำศัพท์เกมระดับสำนวน ซึ่งพบการแปลทับศัพท์ภาษาอังกฤษ กลวิธีการแปลแบบเอาความ และกลวิธีการแปลแบบละความ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลวิธีการแปลคำศัพท์ระดับคำ

ตัวอย่างที่ (1)

(EP 1 21:56 - 23:00)

ต้นฉบับภาษาจีน (บทละคร)

阿国: 那咱们就, 就从最基础的讲起。

晶晶: 好。

阿国: 咱们去训练营看看咱们以蓝方视角为例这个呢是中路, 这个是**对抗路**, 这是**发育路**。你呢, 刚开始练你就打辅助吧, 跟着射手比较简单。好吧, 还有就是那个阿玲也跟我说了, 你们这比赛规则大概是这样。到时候呢, 会有两个随机的路人, 还有两个职业跟你当队友。

บทบรรยายใต้ภาพภาษาไทย

อากว๋: ฉันผมจะอธิบาย ตั้งแต่พื้นฐานแล้วกันนะ

จิงจิง: ค่ะ

อากว๋: พวกเราไปดูที่ค่ายฝึกกัน เราดูจากมุมของฝั่งสีน้ำเงินเป็นตัวอย่าง อันนี้คือเลนกลาง นี่เป็นเลนมังกรเล็ก ส่วนนี้เลนมังกรใหญ่ คุณนะ เพิ่งจะเริ่มเล่น เล่นตัวซัพพอร์ตก่อน แล้วกัน คอยตามหลังแครี่จะง่ายกว่า โอเคไหม แล้วยังมีเรื่องนั้น อาหลิงบอกผมแล้ว

เหมือนกัน กติกาการแข่งขันของพวกคุณก็ประมาณนี้ ถึงตอนนั้นจะมีการสุมผู้โชคดีมาสองคนแล้วก็มีเกมเมอร์อาชีพอีกสองมาเป็นทีมเดียวกับคุณ

ในตัวอย่างที่ 1 บทสนทนาระหว่างจิงจิงและอากั่วในบริบทดังกล่าวเกิดขึ้นตอนที่อากั่วกำลังสอนจิงจิงเล่นเกม Honor of Kings เนื่องจากจิงจิงตกลงรับข้อเสนอลงชื่อเข้าร่วมการแข่งขันการเล่นเกมน Honor of Kings ที่จิงจิงเป็นฟรีเซ็นเตอร์ของเกม เพื่อพิสูจน์ฝีมือการเล่นของตนเองและกลบข่าวลือที่เกิดขึ้นเนื่องจากมีค่านาคลิปที่จิงจิงเล่นเกม Honor of Kings ไปโพสต์ประจานบนเว่ยปั๋ว (แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียของประเทศจีน) เพราะจิงจิงเล่นได้ไม่ดี ผู้จัดการของจิงจิงที่ชื่อว่าอาหลิงจิงได้จัดให้อากั่วมาเป็นโค้ชสอนจิงจิงเล่นเกม ในบทสนทนาดังกล่าว อากั่วได้อธิบายการเล่นเกมนตั้งแต่พื้นฐานและการเข้าโหมดจำลองการเล่นจากค่ายฝึกในเกมน และยกตัวอย่างจากฝั่งน้ำเงินที่มีเลนกลาง **เลนมังกรเล็ก** และ**เลนมังกรใหญ่** โดยให้จิงจิงเริ่มจากการฝึกเล่นตัวฮีโร่ซัพพอร์ต

คำภาษาจีนที่ว่า **对抗路** มีความหมายดังนี้ คำว่า **对抗** หมายถึง 1.对立起来相持不下 2. 抵抗 (中国 社会科学院语言研究所词典编辑室, 2019: 330) ซึ่งเป็นคำกริยา หมายถึง ยึดหยัดต่อสู้ หรือ ต่อต้าน **路** หมายถึง (名) 地区; 方面 (中国 社会科学院语言研究所词典编辑室, 2019: 849) หมายถึง พื้นที่ หรือ ด้านข้าง ทั้งนี้ ยังพบความหมายในภาษาเกมคำว่า **对抗路** หมายถึง 一般由战士或坦克来承担 这个位置, 极可能遇到敌方战士或坦克, 地形较为危险, 需谨慎发育。前期击杀对抗路小兵可回复少量血量。有机会可配合打野或中路对敌方进行埋伏夹击。(“分路”, n.d.) อธิบายได้ว่า ปกติสายไฟท์เตอร์หรือสายแทงค์จะอยู่ประจำในตำแหน่งเลนนี้ และมีโอกาสที่จะเผชิญหน้ากับสายไฟท์เตอร์หรือสายแทงค์ในฝั่งศัตรูเช่นเดียวกัน ลักษณะพื้นที่ในเลนนี้ค่อนข้างอันตราย จึงต้องฟาร์ม²ด้วยความระมัดระวัง ในช่วงเริ่มเล่นเกมนจะมีค่าพลังชีวิตน้อยซึ่งสามารถเพิ่มค่าพลังได้โดยการฆ่าครีป³ และมีโอกาสที่จะร่วมมือกับสายจังกี้ลหรือ ฮีโร่เลนกลางในการซุ่มโจมตีศัตรูได้ ดังนั้น **对抗路** จึงหมายถึง เส้นทางต่อต้าน หรือเลนต่อต้าน

ส่วนคำว่า **发育路** มีความหมายดังนี้ คำว่า **发育** 生物体在生长过程中结构和功能从简单到复杂的变化过程。如某些动物从受精卵逐步变成成熟的个体, 某些植物从种子逐步变成成熟的植株等。(中国 社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 352) เป็นคำกริยา หมายถึง เจริญเติบโต และคำว่า **发育路** ในภาษาเกมภาษาจีน หมายถึง 一般由射手来承担这个位置, 极可能遇到敌方射手, 地形较为安全, 非常适合发育。前期击杀发育路的小兵可获得更多金钱。拥有 2-3 件核心装备后可游走支援, 寻求打团机会(“分路”, n.d.) อธิบายได้ว่า ปกติตำแหน่งสายแครี่จะเป็นผู้รับผิดชอบในตำแหน่งเลนนี้ และมีโอกาสที่จะปะทะกับสายแครี่ของฝั่งศัตรู ลักษณะพื้นที่ในเลนนี้ค่อนข้างปลอดภัยสามารถฟาร์มได้ง่าย ในช่วงเริ่มเล่นเกมนสามารถทำเงินได้มากขึ้นด้วยการฆ่าครีปในเลนมังกรใหญ่ หลังจากมีอาวุธหลัก 2-3 ชิ้นแล้ว ก็สามารถขอรับการสนับสนุนและหาโอกาสในการต่อสู้กับเพื่อนในทีมได้ ดังนั้น **发育路** จึงหมายถึง เส้นทางแห่งการเจริญเติบโต

จากฉบับภาษาไทยดังกล่าว ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความและทับศัพท์ภาษาอังกฤษแปลเป็น **เลนมังกรเล็ก** และ **เลนมังกรใหญ่** ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้แปลแปลคำว่า **路** เป็นคำว่า **เลน** ซึ่ง

² ฟาร์ม หรือ Farming คือวิธีการเล่นอย่างหนึ่งที่ผู้เล่นทำอะไรบางอย่างซ้ำๆ เพื่ออัปสกิลคาแรกเตอร์ เช่น อาจจะเป็นการตีมอนสเตอร์ไปเรื่อยๆ เก็บไอเทม หรือเก็บเงิน (“ศัพท์เกมมีแบบเบื่อง่ายสำหรับมือใหม่”, 24 มิถุนายน 2565)

³ ครีป หรือ Creep คือ ตัวมีนินทาหรือทหารที่คอยบุกในแต่ละเลนเพื่อโจมตีป้อมและศัตรูฝั่งตรงข้าม

เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษมาคำว่า lane ที่มีความหมายว่า ช่องทางที่กำหนดให้รถแล่นในถนน (นพรัตน์ พันธเมธา, 2565: 790) คำว่า **เลนมังกรเล็ก** ในภาษาเกมภาษาไทย หมายถึง ตำแหน่งที่อยู่ฝั่งตรงข้ามกับ เลนมังกรใหญ่ (“การเล่นในเลนมังกรเล็ก”, ม.ป.ป.) ซึ่งมีตัวฮีโร่รับหน้าที่ในเลนมังกรใหญ่คือสายแครี่ที่มีสกิลทำดาเมจใส่ศัตรูได้ไกลและแรง ต้องคอยระวังไม่ให้ศัตรูเข้ามาแย่งมังกรใหญ่ได้ หากทีมฝั่งไหนสามารถฆ่ามังกรใหญ่ได้ก่อนก็จะได้รับค่าพลังชีวิตที่แข็งแกร่งขึ้นและมีเงินซื้อไอเทมอัปสกิลได้ทั้งทีม ทั้งนี้ เมื่อดูจากแผนที่ในเกมจะพบว่า มีตัวมังกรเล็กและตัวมังกรใหญ่ประจำอยู่ในตำแหน่งเลนดังกล่าวซึ่งจะอยู่ฝั่งตรงกันข้ามกันดังภาพต่อไปนี้

รูปที่ 1 รูปภาพแสดงตำแหน่งเลนมังกรเล็ก

รูปที่ 2 รูปภาพแสดงตำแหน่งเลนมังกรใหญ่

หมายเหตุ: จาก 王者荣耀-地图介绍地图介绍, n.d., (<https://pvp.qq.com/ingame/entrance/fenlu/index.html>).

จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้แปลได้แปลเอาความโดยอิงตามตำแหน่งและสัญลักษณ์ที่ปรากฏในแผนที่เกม อีกทั้งในนาฬิกาศัพท์เกมสองคำดังกล่าวปรากฏในบทบรรยายได้ภาพ จะมีภาพแผนที่ที่ปรากฏบนหน้าจอประกอบด้วย จึงทำให้ผู้เล่นเกมหรือคนที่กำลังชมซีรีส์สามารถเข้าใจและเห็นภาพได้ในทันที

ตัวอย่างที่ (2)

(EP 1 23:09-23:15)

ต้นฉบับภาษาจีน (บทละคร)

阿国: 这游戏里头啊一共分 五个位置: 中单, 打野, 射手, **边路**, 辅助。头三个都算是核心位。

晶晶: 那我可以拿到核心位吗?

阿国: 你你你 想赢吗?

晶晶: 想。

บทบรรยายได้ภาพภาษาไทย

อาแก้ว: ในการจัดตำแหน่งทั้งหมด 5 ตำแหน่ง เลนกลาง จังเกิ้ล แครี่ **ออฟเลน**

ซัพพอร์ต สามตำแหน่งแรกถือเป็นเซนเตอร์ทั้งหมด

จิงจิง: แล้วฉันจะได้เป็นตัวเซนเตอร์ไหม

อาแก้ว: คุณ คุณ คุณ อยากชนะใช่ไหม

จิงจิง: อยากค่ะ

ในตัวอย่างที่ 2 หลังจากให้อากั่วได้อธิบายการเล่นเกมนพื้นฐานให้กับจิงจิงแล้ว อากั่วจึงอธิบายตำแหน่งในการเล่นเกมนต่อ ซึ่งมีทั้งหมด 5 ตำแหน่ง คือ เลนกลาง จังเกิ้ล แครี่ ออฟเลน ซัพพอร์ต ซึ่งในสามตำแหน่งแรกจะเป็นตำแหน่งเซ็นเตอร์ และเป็นตำแหน่งที่สำคัญในการเล่นเกมน จิงจิงสนใจที่จะเล่นตำแหน่งเซ็นเตอร์นี้โดยคาดหวังว่าจะได้รับชัยชนะในการแข่งขันแมตช์บนเทิง

คำค้นฉบับภาษาจีนที่ว่า **边路** มีความหมายดังนี้ **边** หมายถึง 方位词后缀 中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 75) **路** หมายถึง 道路, 路程 (中国社会科学院语言研究所词典编辑室, 2019: 849) ทั้งนี้ยังพบความหมายในภาษาเกมคำว่า **边路** หมายถึง 边路的意思, 在如今的王者荣耀里, 是发育路 and 对抗路, 但是老玩家的眼里, 边路其实指的就是对抗路而已。在之前的王者荣耀, 边路有一段时间是没有射手的, 也没有分得这么清楚, 有对抗路 and 发育路, 那时候射手对线的地方还叫下路, 所以边路 and 上单一般都是对抗路, 射手所处的发育路不包含在内。(小四月 vip, 2020, May 20) อธิบายได้ว่า ความหมายของเลนข้างในเกม Honor of Kings คือ เลนมังกรใหญ่และเลนมังกรเล็ก แต่ในสายตาของผู้เล่นเก่าจริง ๆ แล้วออฟเลน คือเลนมังกรเล็กเท่านั้น ใน Honor of Kings ก่อนหน้านี้ออฟเลนจะไม่มีฮีโร่สายแครี่ในระยะหนึ่ง แต่ก็ไม่ได้มีการแบ่งตำแหน่งกันอย่างชัดเจนว่าเลนมังกรเล็กหรือเลนมังกรใหญ่ ในเวลานั้นตำแหน่งที่สายแครี่ประจำอยู่ยังเรียกว่าเลนล่าง ดังนั้น ออฟเลนหรือเลนบนโดยทั่วไปก็คือเลนมังกรเล็ก ซึ่งไม่รวมอยู่ในตำแหน่งเดียวกับเลนมังกรใหญ่ที่สายแครี่ประจำอยู่ ดังนั้น **边路** จึงหมายความว่า เลนข้าง หรือเลนบนและเลนล่างอิงจากตำแหน่งในแผนที่เกม

จากฉบับภาษาไทย เห็นได้ว่าผู้แปลใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์ภาษาอังกฤษ แปลเป็น ออฟเลน ซึ่งเป็น คำทับศัพท์มาจากภาษาอังกฤษว่า off lane คือ เลนที่มีมังกรเล็กหรือก็คือเลนที่อยู่ตรงข้ามมังกรใหญ่ (Abyssal dragon) (“การเล่นในเลนมังกรเล็ก”, ม.ป.ป.) จากบริบทดังกล่าวผู้แปลต้องการใช้คำที่สั้นกระชับในการสื่อสารกันระหว่างเล่นเกม ทำให้ผู้รับชมหรือผู้เล่นเกมเข้าใจได้ทันที

2. กลวิธีการแปลคำศัพท์ระดับวลี

ตัวอย่างที่ (3)

(EP3. 06:19 – 07:00)

ต้นฉบับภาษาจีน (บทละคร)

(手可摘棉花)

(努力就会有回报)

(我用歌声来证明)

(三连决胜!)

晶晶: 这局我一定要保存下来。

翟亮: 溜啊! 妹子厉害呀!

不过于途你这个人头狗, 居然会让人头。

晶晶: 让人头? 真的是他让我的。

บทบรรยายได้ภาพภาษาไทย

(มือเด็ดปุยฝ้าย)

(ต้องสู้จึงจะชนะ)

(ฉันใช้เสียงเพลงมาพิสูจน์ให้คุณ)

(ทริปเปิ้ลคิล)

จิงจิง: ฉันต้องเซฟเกมนี้เก็บไว้

โจเลี้ยง: เก่งมาก น้องสาวเยี่ยมจริง ๆ

ไม่ยากเชื่อว่าพวกชอบลาสอย่างอวีวูจะยอม**ปล่อยคิล**ให้คนอื่น

จิงจิง: **ปล่อยคิล**ให้ฉันเหอ เขาอมยกลงให้ฉันจริง ๆ ด้วย

ในตัวอย่างที่ 3 เป็นบทสนทนาที่เกิดขึ้นในตอนที่ใช้แอ็กเคานต์หลุม⁴เข้าไปลองเล่นเกมแบบทีมกับคนแปลกหน้าหลังจากได้ฝึกเล่นกับอากั้วมาระยะหนึ่ง เพื่อพัฒนาฝีมือการเล่นของตัวเอง และก็ได้รับเชิญจากอีกหนึ่งแอ็กเคานต์ให้เข้าทีม ซึ่งเป็นแอ็กเคานต์ของอวีวู ทั้งคู่ได้ฝึกเล่นเกมกันทุกวัน ตลอดจนจิงจิงมีโอกาสดำคาญศัตรูของฝั่งตรงข้ามถึงขั้นได้ทริปเปิ้ลคิลในการเล่นเกมนั้นครั้งหนึ่ง ซึ่งเพื่อนของอวีวูในทีมได้เฝ้าเชียร์ว่าอวีวูปล่อยคิลให้จิงจิง

คำต้นฉบับภาษาจีน 让人头 มีความหมายดังนี้ คำ 让 หมายถึง 把方便或好处给别人 (中国社会科学院语言研究所词典编辑室, 2019: 1091) คำ 人头 หมายถึง 1. 人的头 2. 指人 (用于计数)。 (中国社会科学院语言研究所词典编辑室, 2019: 1099) ดังนั้น 让人头 หมายถึง ปล่อยหัว หรือยกหัวให้

จากฉบับภาษาไทยผู้แปลใช้กลวิธีการแปลเอาความและทับศัพท์ภาษาอังกฤษ แปลเป็น **ปล่อยคิล** คำว่า **คิล** เป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษ คือ Kill จากบริบทดังกล่าว **ปล่อยคิล** หมายถึง ผู้เล่นยอมปล่อยคิล หรือยกหัวศัตรูที่ต่อสู้อย่างเลือดโหดหรือโหดตายให้เพื่อนอีกคนในทีมฆ่าศัตรูแทน เพื่อเอื้อประโยชน์ให้เพื่อนคนนั้นได้ทำคะแนนในการฆ่าศัตรู

ตัวอย่างที่ (4)

(EP 4. 12:17 – 13:24)

ต้นฉบับภาษาจีน (บทละคร)

于途: 你有没有看过职业竞赛? 那先看两场。你有什么感觉?

(晶晶: 果然还要交心得体会。)

晶晶: 他们死得更少一些不像我们打架打几十个人头。

于途: 他们对自己的伤害量都很了解。能不能打, 打得划不划算, 不会轻易地开团。你有没有注意到洛神战队的有鱼。

晶晶: 第一局打张飞的那个。我刚才听解说好几次都提到他。

于途: 最后一波团他起到决定性的作用, 还拿这局的最有**价值玩家**, 所以辅助的位置其实非常重要, 有时候甚至是一个团队的指挥。

晶晶: 那之前阿国哥, 就是我经纪人的老公。他说辅助可能更好打看来是不太对的。

บทบรรยายใต้ภาพภาษาไทย

อวีวู: เธอเคยดูลีกอาชีพไหม ฉันลองดูสักสองสามแมตช์นะเธอรู้สึกยังไง

(จิงจิง: ต้องส่งสรุปสิ่งที่ได้จากการดูจริง ๆ ด้วย)

⁴ แอ็กเคานต์ หรือ account คือ แอ็กเคานต์ที่ไม่ต้องการแสดงตัวตนที่ใช้เล่นเกม หรือไว้ใช้พูดคุยในแพลตฟอร์มออนไลน์

จิงจิง: พวกเขาตายน้อยไม่เหมือนเวลาพวกเราเล่น สู้เป็นสิบ ๆ ตัว

อวีวู: พวกเขารู้จักตามองของตัวเองดีสู้ได้ไหม คุ่มหรือเปล่าที่จะสู้ ไม่ใช่เนี่ยอยากมารวมตัวก็มา เธอสังเกตเห็นโฮยวอวีที่อยู่ทีมแล้วเส้นหรือเปล่า

จิงจิง: คนที่เล่นตัวเดียวหุยในตาแรกตอนที่ฟังพากย์มีการพูดถึงเขาตั้งหลายครั้ง

อวีวู: ตอนรวมตัวกันครั้งสุดท้ายเขามีส่วนสำคัญในการปิดเกม ทั้งยังได้เป็นเอ็มวีพีในแมตช์นี้ด้วย ดังนั้นตำแหน่งซัพพอร์ตมีความสำคัญมากนะบางที่ยังเป็นถึงคนออกคำสั่งให้คนในทีม

จิงจิง: งั้นก่อนหน้านี้ที่พี่อ้าวสามมีผู้จัดการส่วนตัวฉัน เขาบอกว่าตำแหน่งซัพพอร์ตเล่นง่ายแบบนี้ก็ไม่ถูกสิ

ในตัวอย่างที่ 4 อวีวูกำลังวิเคราะห์และอธิบายการเล่นเกมของทีมนักเล่นเกมมืออาชีพให้แก่อจิงจิง ทำให้จิงจิงได้ความรู้ใหม่ว่าตำแหน่งซัพพอร์ตมีความสำคัญในการพาทีมไปสู่ชัยชนะเช่นกัน ดังเช่น เดียวหุย⁵ คือตัวฮีโร่สำคัญในการปิดเกมและได้รับตำแหน่งเอ็มวีพีในการแข่งเกมลีกอาชีพ⁶ ที่ทั้งคู่กำลังรับชมอยู่นั้น

คำต้นฉบับภาษาจีน 价值玩家 มีความหมายดังนี้ คำว่า 价值 用途或积极作用 (中国社会科学院语言研究所词典编辑室, 2019: 629) มีความหมายว่า จุดประสงค์การกระทำที่แสดงออกในทางบวก คำว่า 玩家 หมายถึง 对某些活动 (如收藏、游戏 等) 爱好、精通并且特别迷恋的人。(中国社会科学院语言研究所词典编辑室, 2019: 1347) มีความหมายว่า คนที่ชอบ เชี่ยวชาญในกิจกรรมบางอย่างเป็นพิเศษ เช่น การสะสม การเล่นเกม เป็นต้น ส่วนคำว่า 价值玩家 ในภาษาเกมภาษาจีน หมายถึง 最有价值的玩家。

1. 王者荣耀玩家在进行游戏时会对玩家的表现分为胜方 MVP 与败方 MVP。2. MVP 的全称为 Most Valuable Player, 表示最有价值的玩家, 也被叫做全场最佳。3. 游戏会根据玩家对局表现, 如输出, 抗伤, 推塔等方面进行综合评分。(“王者荣耀 mvp”, n.d.) อธิบายได้ว่า 价值玩家 หมายถึง ผู้เล่นทรงคุณค่าที่สุด กล่าวคือ 1. ผู้เล่น Honor of King จะถูกแบ่งออกเป็นผู้ชนะ MVP และผู้แพ้ MVP ตามผลงานในการเล่น 2. ชื่อเต็ม MVP คือ Most Valuable Player ซึ่งหมายถึงผู้เล่นที่มีค่าที่สุดหรือที่เรียกว่าผู้เล่นที่ดีที่สุดในเกม 3. เกมจะให้คะแนนที่ประเมินจากการเล่นของผู้เล่น เช่น การต่อสู้ การทำลายป้อม เป็นต้น

จากฉบับภาษาไทย ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์ภาษาอังกฤษ แปลเป็น เอ็มวีพี เป็นคำทับศัพท์จากคำภาษาอังกฤษที่ว่า MVP ซึ่งเป็นคำที่ได้รับการยอมรับและมีความเข้าใจตรงกันในวงกว้างทั่วโลก ทั้งนี้ การเลือกใช้คำแปลดังกล่าวสื่อความทำให้ผู้ชมเข้าใจได้ว่าเป็นผู้เล่นทรงคุณค่าที่สุดในทีมทันที

ตัวอย่างที่ (5)

(EP1. 35:21 – 35:40)

ต้นฉบับภาษาจีน (บทละคร)

晶晶: 要赢了吗? 十分钟不到啊

(手可摘棉花: 求带)

(晶晶: 自己点回到房间会不会显得我很厚脸皮啊? 毕竟刚刚是拉错了)

⁵ เดียวหุย คือ ตัวฮีโร่ในเกมทำหน้าที่สายซัพพอร์ตให้ในทีม

⁶ ลีกอาชีพ คำว่า ลีก มาจากภาษาอังกฤษ league คือการแข่งขันมีการเก็บคะแนนทั้งฤดูกาล ลีกอาชีพ หมายถึง ผู้ที่งานเป็นนักแข่งอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นด้านกีฬา หรือด้านเกม เป็นต้น

(要开学了好慌来自最近游戏)

晶晶：要开学了 好慌 好人

บทบรรยายใต้ภาพภาษาไทย

จิงจิง : จะชนะแล้วใช่ไหม ยังไม่ถึงสิบนาทีเลย

(มือเด็ดปุยฝ้าย: แบกฉันทัว)

(จิงจิง: ฉันทกลับห้องมันจะดูหน้าด้านไปหรือเปล่า ก็เมื่อกี้ตั้งมาผิฉัน)

(จะเปิดเทอมแล้วใจหวิว ๆ ขวนคุณเข้าทีม)

จิงจิง: ชื่อในเกมของอีกคน ต่อไปเรียกว่า ห่าวฮวง คนดีนี่

ในตัวอย่างที่ 5 เป็นบทสนทนาที่เกิดขึ้นก่อนที่อวิ๋วจะทราบว่าแอ็กเคานต์หลุมที่เขาตั้งเข้ามาเป็นจิงจิง เพื่อนสมัยมัธยม ซึ่งอวิ๋วได้ตั้งจิงจิงเข้าเป็นลูกทีมของตนเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันแบบ 5v5 ในขณะที่จิงจิงกำลังฝึกเล่นเกมอยู่ตามลำพัง และเนื่องด้วยจิงจิงยังเป็นมือใหม่ จึงเกิดความไม่มั่นใจในตัวเอง และได้พิมพ์ในแชทของเกมโดยขอให้ผู้เล่นในทีมช่วยแบกตัวเองด้วย

คำต้นฉบับภาษาจีน 求带 คำว่า 求 เป็นคำกริยา หมายถึง 请求, 要求 (中国社会科学院语言研究所词典编辑室, 2019: 1073) มีความหมายว่า ขอร้อง หรือร้องขอ 带 เป็นคำกริยา หมายถึง 随身拿者; 携带 (中国社会科学院语言研究所词典编辑室, 2019: 250) มีความหมายว่า พกพา นำติดตัวไป ถือติดตัวไป ดังนั้นคำว่า 求带 มีความหมายว่า ขอให้แบกไปด้วย หรือขอให้พาไปด้วย

จากฉบับภาษาไทยผู้แปลใช้กลวิธีการแปลเอาความ แปลเป็น แบกฉันทัว คำว่า แบก หมายถึง วางของที่มือน้ำหนักบนบ่าหรือบนหลัง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 687) และคำว่า แบก ในภาษาเกมหมายถึง การที่คน ๆ เดียวทำให้เกมขึ้นนำหรือชนะ (Jirapas, 6 ตุลาคม 2562) ดังนั้น การใช้คำแปลที่ว่า แบก ในบริบทดังกล่าว จะทำให้ผู้ชมเข้าใจได้ว่าผู้ที่แบก คือ ผู้ที่ช่วยเหลือหรือซัพพอร์ตเพื่อนในทีมเพื่อชัยชนะของทีมได้อย่างชัดเจน ตลอดจนเข้าใจเจตนาของจิงจิงที่กำลังขอร้องให้เพื่อนในทีมของอวิ๋วช่วยแบกตนในการเล่นอีกด้วย

ตัวอย่างที่ (6)

(EP 2: 08:37 – 08:54)

ต้นฉบับภาษาจีน (บทละคร)

晶晶：这个诸葛亮难玩死了，于途是怎么做到杀进杀出的？

บทบรรยายใต้ภาพภาษาไทย

จิงจิง: ตัวละครจูกัดเหลียงเล่นยากจริง อวิ๋วแวกไปแวกมาได้ยังไงกันเนี่ย

ในตัวอย่างที่ 6 จิงจิงกำลังอุทานโดยแสดงความชื่นชมในฝีมือการเล่นของอวิ๋วที่สามารถเล่นตัวฮีโร่ จูกัดเหลียงได้อย่างดี เมื่อจิงจิงพบว่าตัวฮีโร่ดังกล่าวเล่นยาก เพราะจิงจิงทราบมาจากเพื่อนในทีมว่า แม้ว่าอวิ๋วเป็นมือโปรในการเล่นเกมน Honor of Kings แต่ไม่เคยมีประสบการณ์การเล่นตัวฮีโร่จูกัดเหลียงมาก่อน ถึงกระนั้น อวิ๋ว

ก็สามารถเล่นตัวฮีโร่ดังกล่าวได้อย่างดีเยี่ยมเมื่อเล่นเป็นครั้งแรก จึงทำให้จึงเกิดความสงสัยว่าทำไมอ๊วจึงสามารถแวนไปแวนมาและฆ่าศัตรูได้ทันทีจนทำให้ทีมชนะในเกมนั้นได้

คำต้นฉบับภาษาจีน 杀进杀出 เป็นการซ้ำคำกริยา (动词重叠) โดยใช้ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง (趋向补语) V 进 V 出 = 杀进杀出 คำว่า 杀 หมายถึง (动) 使人或动物失去生命: 弄死。(中国社会科学院语言研究所词典编辑室, 2019: 113) หมายถึง การทำให้สัตว์หรือคนเสียชีวิต คำว่า 进 หมายถึง (动) 趋向动词。用在动词后, 表示到里面。(中国社会科学院语言研究所词典编辑室, 2019: 680) เป็นคำกริยา หรือ กริยาอาการ ใช้ตามหลังกริยา หมายถึง เข้าไปข้างใน 出 หมายถึง 里面到外面 (跟“进, 入”相对) (中国社会科学院语言研究所词典编辑室, 2019: 187) เป็นคำกริยา จากข้างในสู่ข้างนอก (คำตรงข้ามกับคำว่า 进) ดังนั้น 杀进杀出 หมายถึง การเข้าไปฆ่า และรอตออกมาจากการฆ่าศัตรูได้ เป็นการเน้นกริยาบอกการกระทำเข้าไปฆ่ามา และยังแสดงถึงตัวฮีโร่ที่อ๊วเล่นได้คล่องตัวที่สามารถฆ่าศัตรูได้อย่างว่องไว

จากฉบับภาษาไทย เห็นได้ว่าผู้แปลได้ใช้กลวิธีการแปลเอาความ แปลเป็น แวนไปแวนมา คำว่า แวน หมายถึง ปรากฏให้เห็นชั่วเวลาสั้น ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1133) ซึ่งแสดงให้เห็นภาพได้ว่าตัวฮีโร่เคลื่อนไหวโดยปรากฏตัวและหายตัวไปอย่างว่องไว ทั้งนี้ผู้วิจัยยังพบความคลาดเคลื่อนในการแปลอยู่บ้างเกี่ยวกับผลลัพธ์จากบริบทดังกล่าวที่มีการฆ่าศัตรูเกิดขึ้น

3. กลวิธีการแปลระดับสำนวน

ตัวอย่างที่ (7)

(EP 6: 08:37 – 08:54)

ต้นฉบับภาษาจีน (บทละคร)

晶晶: 你真的很毒舌, 你上次批评我娜可露露的话已经被小朱传播到整个工作室了。

于途: 我怎么评价的?

晶晶: 飞蛾扑火 乳燕投锅

于途: 我只是直观地形容一下。

晶晶: 你还笑?

บทบรรยายใต้ภาพภาษาไทย

จิงจิง: นายมันปากอสรพิษ คราวที่แล้วนายวิจารณ์นาโครูของฉันทันทีโดนเสี่ยวจูปาวประกาศไปทั่วสตูดิโอแล้ว

อวิ๋ว: ฉันทวิจารณ์ยังไงเหอ

จิงจิง: แมลงเม่าบินเข้ากองไฟ

อวิ๋ว: ฉันทก็แค่พูดไปตามที่เห็น

จิงจิง: ยังจะยิ้มอีก

ในตัวอย่างที่ 7 จิงจิงกำลังสนทนากับอวิ๋วโดยแสดงอารมณ์ความไม่พอใจที่อวิ๋วเปรียบเทียบการเล่นตัวฮีโร่บางตัวของจิงจิงว่าเหมือนกับ แมลงเม่าบินเข้ากองไฟ

สำนวนในต้นฉบับภาษาจีน 飞蛾扑火 乳燕投锅 คำว่า 飞蛾扑火 หมายถึง 飞蛾扑到火上。比喻自寻死路，自取灭亡。(《成语大词典》编委会编, 2004: 361) หมายถึง แมลงเม่ากระโดดเข้ากองไฟ อุปมาถึง ทางตัน ฆ่าตัวตาย ทั้งนี้ สำนวน 飞蛾扑火 乳燕投锅 มีความหมายว่า แมลงเม่าบินเข้ากองไฟ นกนางแอ่นถูกโยนลงในหม้อ

จากฉบับภาษาไทย เห็นได้ว่าผู้แปลใช้กลวิธีการแปลเอาความและการแปลแบบละความโดยละสำนวนหลังที่ว่า 乳燕投锅 ไว้ ซึ่งได้แปลเป็น แมลงเม่าบินเข้ากองไฟ หมายถึง เข้าไปหาที่ตาย ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าไม่มีทางสู้แต่ก็หาญสู้ เมื่อสู้แล้วก็ตายเปล่า เหมือนกับแมลงเม่าบินเข้ากองไฟ (บุญสิริ สุวรรณเพ็ชร, 2538: 246) ทั้งนี้จากสำนวนต้นฉบับ 飞蛾扑火 และสำนวนฉบับแปล แมลงเม่าบินเข้ากองไฟ การเปรียบอุปลักษณะในสำนวนจีนทางพุทธศาสนากับสำนวนไทยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เนื่องจากได้รับอิทธิพลทางพระพุทธศาสนา แสดงให้เห็นว่าสำนวนทั้งจีนและไทยใช้ภาพพจน์เปรียบเทียบเหมือนกัน สะท้อนแนวคิดธรรมชาติหรือปรัชญาที่มาจากพุทธศาสนาเช่นกัน แม้จะต่างนิกายกัน เป็นต้น (ปริยา สุรขจร, 2558: 161)

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า สำนวนแปลที่ว่า แมลงเม่าบินเข้ากองไฟ สื่อความให้ผู้ชมเข้าใจได้ว่า การเล่นเกมของจิงจิงที่รู้ว่าตัวฮีโร่ของตัวเองไม่มีความแข็งแกร่งพอที่จะต่อสู้กับศัตรูได้ แต่จิงจิงก็ยังกระโจนเข้าไปสู้กับศัตรูโดยยอมตายได้อย่างชัดเจน ในขณะที่ละความสำนวน 乳燕投锅 ไว้ ทำให้บทบรรยายได้ภาพกระชับและ ก้าวข้ามข้อจำกัดด้านพื้นที่และเวลาการปรากฏบทบรรยายได้ภาพดังกล่าว

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษากลวิธีการแปลคำศัพท์เกมในบทบรรยายได้ภาพซีรีส์เรื่อง “จุดดวงดาวเกียรติยศ” พบกลวิธีการแปลคำศัพท์เกมระดับคำ วลีและสำนวน โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1). กลวิธีการแปลทับศัพท์จากภาษาอังกฤษ ซึ่งพบมากที่สุดในการแปลคำศัพท์เกม เพราะตั้งแต่เกมออนไลน์เริ่มเข้ามาในไทย คนไทยส่วนใหญ่นิยมใช้คำภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างเล่นเกม เพราะระหว่างเล่นเกมต้องใช้คำที่สั้นกระชับ และรวดเร็ว เพื่อสื่อสารให้คนในทีมเข้าใจทันที จึงนิยมพูดหรือพิมพ์ด้วยข้อความสั้น ๆ คนไทยจึงคุ้นชินกับการใช้คำทับภาษาอังกฤษมาตั้งแต่เริ่มต้น สอดคล้องกับแนวคิดของรัชชัย ชัยชนะกิจพงษ์ (2564: 23) ที่กล่าวว่า คำศัพท์เทคนิคในเกมออนไลน์บางคำนั้น มีการใช้งานคำศัพท์เทคนิคมาตั้งแต่เกมเป็นภาษาอังกฤษซึ่งเป็นเกมรุ่นแรก ๆ เข้ามาในประเทศไทยและผู้เล่นเกมคนไทยเล่นเกมในวงกว้างอีกทั้งในยุคสมัยนั้นยังไม่มีมีการแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ผู้เล่นเกมใช้คำศัพท์เทคนิคนั้นจนเป็นที่นิยมและเป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มผู้พัฒนาเกมและผู้เล่นเกมจนมาถึงปัจจุบัน อีกทั้งการแปลคำศัพท์เกมด้วยคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ เพื่อเลี่ยงข้อจำกัดด้านการแปลเกมที่สอดคล้องกับแนวคิดของฝางลุ่ (房璐, 2015: 223) ที่กล่าวว่า (1) ข้อจำกัดด้านเวลา คำบรรยายควรสัมพันธ์กับบทสนทนาของตัวละคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อใช้บทสนทนาเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว คำบรรยายควรสอดคล้องกับการกระทำของตัวละครที่รวดเร็ว คำบรรยายจะหายวับไปและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะเกมใช้ประโยชน์รูปแบบการสร้างบล็อก ผู้เล่นไม่สามารถพลิกกลับไปกลับมาได้เหมือนการอ่านหนังสือ (2) ข้อจำกัดด้านพื้นที่ ในระหว่างการพัฒนาและออกแบบเกม จำนวนอักขระสูงสุดถูกกำหนดไว้สำหรับบรรทัดใดบรรทัดหนึ่ง และความยาวของบรรทัดที่แปลโดยนักแปลต้องไม่เกินจำนวนอักขระ

สูงสุด ผู้แปลควรพยายามหลีกเลี่ยงการใช้รูปแบบประโยคยาวในกระบวนการแปล และใช้ภาษาที่กระชับเพื่อสื่อความหมายของข้อความต้นฉบับไปยังผู้เล่นโดยไม่ผิดพลาด

2). กลวิธีการแปลแบบเอาความ เพราะผู้แปลต้องการให้ผู้ชมซีรีส์และผู้เล่นเกมสามารถเข้าใจบริบทที่เกี่ยวกับเกมไปพร้อมกับการดูภาพประกอบ เพื่อไม่ให้ผู้ชมซีรีส์หรือผู้เล่นเกมเข้าใจความหมายคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ สอดคล้องกับแนวคิดในการแปลบทภาพยนตร์ของสัญญาวิ สายบัว (2542: 96) ที่กล่าวว่า ผู้แปลจะต้องทำบทแปลให้มีความหมายพอดีที่จะพิมพ์ลงในที่ว่างที่จัดไว้สำหรับบรรยายท้ายภาพและในขณะเดียวกันแสดงความหมายได้เทียบเคียงกับบทต้นฉบับ และบทแปลนั้นตรงกับภาพ ถ้าเป็นบทแปลสำหรับพากย์ก็จะต้องมีความยาวให้พอดีกับช่วงเวลาการพูดของตัวแสดงในภาพยนตร์ และมีความหมายเทียบเคียงกัน การแปลบทภาพยนตร์อาจนับได้ว่ามีลักษณะการแปลแบบเอาความมากกว่าการแปลแบบรักษารูปเดิมไว้

3). กลวิธีการแปลแบบละความ เหตุเพราะการแปลบทบรรยายใต้ภาพมีข้อจำกัดของจำนวนตัวอักษร ผู้แปลจึงจำเป็นต้องละประโยคที่ยาวเกินไปออก แต่ยังคงความหมายที่ครบสมบูรณ์ของภาษาปลายทางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Baker M (1992: 17-24) การตัดหรือการละไม่แปลคำหรือสำนวนในบางบริบทหากความหมายของคำหรือสำนวนเฉพาะนั้นไม่ได้มีความสำคัญมากพอในการให้รายละเอียดในเนื้อหาแต่กลับทำให้ผู้อ่านสับสนอันเนื่องมาจากการอธิบายยืดเยื้อ ดังนั้น ผู้แปลก็สามารถตัดหรือละไม่แปลคำหรือสำนวนนั้นได้

จากผลศึกษาการแปลคำศัพท์เกมในบทบรรยายใต้ภาพซีรีส์เรื่อง “จุดดวงดาวเกียรติยศ” ดังกล่าว แสดงให้เห็นได้ว่าผู้แปลมีความรู้ความเข้าใจในบทละคร วิธีการเล่นเกม และเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างจีน-ไทยเป็นอย่างดี ดังที่กนกพร นุ่มทอง (2563: 13) ได้กล่าวไว้ว่า นอกจากความรู้ในภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล ผู้แปลยังต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาที่จะแปลและรู้จักกลุ่มผู้อ่านฉบับแปลด้วย ผู้แปลเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการตัดสินใจเลือกรูปแบบของการแปลว่าเมื่อใดจะรักษารูปแบบและความหมายในภาษาต้นฉบับ และเมื่อใดจะปรับบทแปลให้เหมาะสมกับผู้อ่านของตน ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าผู้แปลได้ใช้กลวิธีการแปลเอาความและการแปลแบบละความเพื่อทำให้บทบรรยายใต้ภาพกระชับ ผู้แปลสามารถเลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมและถ่ายทอดความหมายของคำศัพท์เกมจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ในขณะที่ได้คำนึงถึงข้อจำกัดด้านพื้นที่และเวลาในการแปลบทบรรยายใต้ภาพ จนทำให้ซีรีส์ได้รับความนิยมยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทรเชษฐ์ (2538 : 203) ได้กล่าวว่า การแปลจะต้องจำกัดจำนวนคำให้ตรงกับกรอบ (frame) ที่มีไว้สำหรับบรรจุคำบรรยาย บทแปลจะต้องยาวพอเหมาะกับเนื้อที่ที่จะบันทึก หรือพิมพ์ลงในกรอบที่วางไว้ได้ภาพ แม้จะเป็นการแปลแบบเอาความ แต่ผู้แปลต้องพยายามแปลให้ได้ความหมายตรง หรือใกล้เคียงกับต้นฉบับเท่าที่จะทำได้ นอกจากนี้ จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้แปลได้ใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์มากที่สุด อาจอนุมานได้ว่า ผู้เล่นเกมคนไทยคุ้นชินกับการใช้คำทับศัพท์มากกว่าในขณะเล่นเกม

นอกจากนี้ เมื่อมองในแง่มุมมองการแปลบทบรรยายใต้ภาพของซีรีส์ซึ่งถือเป็นการแปลวรรณกรรมประเภทหนึ่ง ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าในการแปลคำศัพท์ที่ปรากฏในบทบรรยายใต้ภาพซีรีส์เรื่องดังกล่าว ยังคงมีลักษณะการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นในลักษณะที่ถ่ายทอดความหมายไม่ครบถ้วนตามบริบทต้นฉบับกำหนด ทำให้อรรถรสของคำในต้นฉบับสูญหาย โดยเห็นได้จากตัวอย่างที่ 6 คำในต้นฉบับที่ว่า 杀进杀去 ซึ่งผู้แปลแปลว่า แวบไปแวบมา ทั้งสองวลีดังกล่าวมีโครงสร้างของคำเป็นการซ้ำคำกริยาเหมือนกัน และสื่อความ

หมายถึงการเคลื่อนตัวไปมาอย่างว่องไวเช่นกัน คำต้นฉบับภาษาจีนยังมีอรรถลักษณะที่สื่อถึงการเข้าไปต่อสู้กับศัตรู และสามารถรูดกลับมาได้ ซึ่งปริยายถึงการฆ่าศัตรูด้วย แต่ฉบับแปลภาษาไทยสื่ออรรถลักษณะเพียงกิริยาการเข้าออกเพียงเท่านั้น ไม่ได้สื่อผลลัพธ์ในการฆ่าศัตรู ดังนั้น จะเห็นได้ว่า คำแปลของผู้แปลดังกล่าวยังไม่ได้ถ่ายทอดอรรถรสแห่งการรุกหรือรบจนรูดชีวิตออกมาได้นั้นไปยังผู้ชมฉบับภาษาไทย ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับคำแปลให้สอดคล้องกับคำต้นฉบับภาษาจีนโดยใช้คำว่า **รุกไปรูดมา ฆ่าไปฆ่ามา รุกไปรุกมา หรือ บุกไปบุกมา** แทน **杀进 杀出** ซึ่งเป็นการสร้างคำใหม่ในบริบทการเล่นเกมนเพื่อสื่อภาพและความหมายให้มีความใกล้เคียงกับต้นฉบับภาษาจีนมากที่สุด เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาที่ปรับใช้คำได้หลากหลาย ผู้แปลจึงต้องเลือกใช้คำที่ยังคงความหมายในภาษาต้นฉบับไว้ตามบริบทในซีรีส์ให้ได้มากที่สุด ดังนั้นผู้แปลต้องตีความบริบทต้นฉบับให้ถ่องแท้โดยพิจารณาทั้งความหมายและรสของคำ เพื่อให้การแปลภาษาปลายทางถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ (บุรินทร์ ศรีสมถวิล, 2563: 7) ดังที่กนกพร นุ่มทอง (2563: 105) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การแปลบทขยายและ ส่วนเสริมจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ต้องทำให้ได้ถึงขั้น “เข้าถึงความหมาย-สลายโครงสร้าง-จัดวางตามหลักภาษาไทย” จึงจะสามารถถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับภาษาจีนสู่ฉบับแปลภาษาไทยได้สมบูรณ์หรือใกล้เคียงกับความสมบูรณ์

อีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่าคำศัพท์เกมนอกจากมีบทบาทในการเล่นเกมนแล้ว ยังได้รับความนิยมโดยมีปรากฏการณ์การหยิบยืมนำไปใช้เป็นคำสแลงหรือภาษาวัยรุ่นอย่างแพร่หลายในสังคมไทย ถือได้ว่าสังคมเกมนั้นมีอิทธิพลในการพัฒนาทางภาษ เช่น 1) คำว่า **MVP** ซึ่งได้นำไปใช้ในวงการกีฬา เช่น กีฬาบาสเก็ตบอล กีฬาวอลเลย์บอล ดังที่ปรากฏจากพาดหัวข่าวดังนี้ “ลูก้า, ยานนิส, เคอร์รี่ หรือ โยคิช: นักบาส NBA คนไหนมีลุ้นคว้ารางวัล MVP 2022-23” (Nawapon Kiatpisan, 2022, Jan 23) อีกทั้งคำว่า MVP ได้ถูกนำมาใช้ในวงการเกมเช่นเดียวกัน โดยยังคงความหมายถึงผู้เล่นทรงคุณค่าที่สุดในทีม นอกจากนี้ ยังพบการใช้คำว่า MVP ในการสื่อสารทั้งบนโลกออนไลน์และในชีวิตประจำวัน เช่น ผู้ชมจะยกย่องตัวละครในซีรีส์หรือภาพยนตร์เรื่องใดเรื่องหนึ่งว่าเป็น MVP ของเรื่อง เมื่อตัวละครนั้น ๆ สามารถปราบตัวละครอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องในฉากที่มีการถกเถียงหรือทะเลาะวิวาทกันได้โดยไม่มีทางสู้กลับได้ โดยเฉพาะเรื่องใดที่ได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลาย มักก็จะมีผู้คนนำบางตอนของของเรื่องที่มีตัวละคร MVP ดังกล่าวมาชวนสนทนากันบนแพลตฟอร์มออนไลน์ 2) คำว่า **แบก** ซึ่งได้นำไปใช้ในบริบทอื่น ๆ เป็นภาษาสแลงหรือภาษาวัยรุ่นที่นิยมใช้ในช่วงเวลาหนึ่ง เช่น **คำว่าแบกทีม ตัวแบก** โดยสื่อถึงบุคคลหนึ่งที่ทำหน้าที่ผู้แบกรับภาระงานหรือภาระต่างๆ แทนคนอื่น ดังที่ปรากฏในพาดหัวข่าวที่ว่า “จากใจคนแบกทีม” ลิโอเนล เมสซี เปิดใจหลังเป็นพระเอก อาร์เจนตินา ยิง 1 จ่าย 1 เกมชนะ เม็กซิโก ยังมีลุ้นเข้ารอบฟุตบอลโลก 2022 (ไทยรัฐออนไลน์, 27 พฤศจิกายน 2565)

อย่างไรก็ตาม การแปลคำศัพท์เกมในบทบรรยายได้ภาพเป็นงานแปลที่มีความท้าทายด้วยข้อจำกัดหลายด้าน ซึ่งผู้แปลจำเป็นต้องมีคลังคำศัพท์เหล่านี้มากพอสมควร ในขณะที่ต้องรู้จักเลือกใช้กลวิธีการแปลที่เหมาะสมในการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง ดังนั้น การนำเอาหลักและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการกระบวนการการแปลตั้งแต่ต้นน้ำ ซึ่งในที่นี้คือการตีความตัวบท จะช่วยให้การเลือกเฟ้นคำเพื่อสื่อความหมายในกระบวนการระหว่างแปล หรือช่วงกลางน้ำ มีความสมบูรณ์และสื่อความหมายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้งานแปลที่เสร็จสมบูรณ์ในช่วงปลายน้ำ สามารถถ่ายทอดทั้งอรรถและ

อรรถรสไปยังผู้รับสารปลายทางได้อย่างครบถ้วน (เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว, ขนิษฐา จิตชินะกุล และ บุรินทร์ ศรีสมถวิล, 2565: 92)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษางานวิจัยนี้ พบว่าคำศัพท์เกมเป็นคำศัพท์เฉพาะ การแปลคำศัพท์เกมจากบทบรรยายได้ภาพ จึงมีข้อจำกัดหลายด้านที่ผู้แปลต้องคำนึงถึง นอกจากต้องมีคลังคำศัพท์เหล่านี้แล้ว ยังจำเป็นต้องศึกษาและค้นคว้า คำศัพท์เกมที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อมีส่วนช่วยในการเลือกใช้คำในงานแปลได้ถูกต้อง สำหรับผู้ที่สนใจ ศึกษาการแปลคำศัพท์เกม สามารถศึกษาต่อในประเด็น กลวิธีการแปลคำศัพท์เกมในบริบทศาสตร์ ซึ่งมีส่วนในการเพิ่มพูนกลวิธีการแปลภาษาเกมที่กว้างขวางที่นำไปสู่การนำภาษาเกมมาใช้ในสังคมปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกพร นุ่มทอง. (2563). การศึกษาปัญหาการแปลบทขยายและส่วนเสริมจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 38(2), 89-105.
- กนกพร นุ่มทอง. (2563). *ทักษะการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กนกพร นุ่มทอง และศิริวรรณ ลิขิตเจริญธรรม. (2562). หลักและข้อควรระวังในการแปลจีน-ไทย ไทย-จีน. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 12(2), 105-151.
- ขวัญฤดี ฮวดหุ่น. (2560). อิทธิพลของแอปพลิเคชันไลน์ในการสื่อสารยุคปัจจุบัน. *วารสารศิลปะการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 1(2), 75-88.
- เชวง จันทระเขตต์. (2528). *การแปลเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2565, 27 พฤศจิกายน). “จากใจคนแบกทีม” ลิโอเนล เมสซี เปิดใจหลังเป็นพระเอก อาร์เจนตินา ยิง 1 จ่าย 1 เกมชนะ เม็กซิโก ยังมีลุ้นเข้ารอบฟุตบอลโลก 2022. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/sport/worldcup/2563891>.
- ธวัชชัย ชัยชนะกิจพงษ์. (2564). *กลวิธีการแปลคำศัพท์ทางเทคนิคในเกมออนไลน์จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นพวรรณ พันธุมธธา. (2565). *คลังคำ* (พิมพ์ครั้งที่ 10) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- บุญสิริ สุวรรณเพ็ชร. (2538). *อธิบายสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ เอส แอนด์ เค บุ๊คส์
- บุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2559). พินิจคำพิพากษานับพันกึ่งสองสำนวน: การศึกษาเปรียบเทียบ. *วารสารศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 9(2), 91-183.

- บุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2562). การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษาในพระราชนิพนธ์เรื่อง “แก้วจอมชน” ฉบับพากย์จีน. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 12(2), 259-315.
- บุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2563). การก้าวไม่ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษาในคำบรรยายใต้ภาพภาษาจีนซีรีส์เรื่อง “เกียร์สี่ขา กับ กาวนสี่ฝุ่น”. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 13(2), 509-547.
- เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว ขนิษฐา จิตชนะกุล และบุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2565). “ยินเสียงแต่ไร้ความหมาย นัยที่หายไประหว่างการเดินทางของภาษา” กรณีศึกษาการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษาในการแปลชื่อตัวละครเอกจากนวนิยายซีไรต์เรื่อง “อมตะ”. *มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์*. 10(1), 78-93.
- พิริยา สุรขจร. (2558). *การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนทางพุทธศาสนากับสำนวนไทยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน*. วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2556. *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด.
- วัลยา วิวัฒน์ศร. (2557). *การแปลวรรณกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2540). *เกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดาริน ด้วยอักษรวิธีไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สัญญาวิ สายบัว. (2542). *หลักการแปล (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- หวังซ่ง 王暢. (2010). *การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดและแนวการแปลคำศัพท์เทคนิคงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีภาษารัสเซีย (俄语科技术语翻译方法及错误分析)*. ปริญาญามหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ภาษารัสเซีย (俄语语言文学硕士研究生学位论文) คณะภาษารัสเซีย มหาวิทยาลัยหลงเจียง (黑龙江大学俄语学院).
- ศัพท์ใน ROV คำศัพท์ภาษาอังกฤษในเกมROV. (2563, 14 ตุลาคม). สืบค้นจาก <http://english-vlearn.blogspot.com/2020/10/rov-rov.html>.
- Jirapas, S. (2562, 6 ตุลาคม). คู่มือ RoV: สอนทุกเรื่องเกี่ยวกับเกมแบบโคตรละเอียด (2019). สืบค้นจาก <https://bangkokesports.com/บทความแนะนำ/rov-guide/>.
- Nawapon, K. (2565, 23 มกราคม). ลูก้า, ยานนิส , เคอร์รี่ หรือ โยคิช : นักบาส NBA คนไหนมีลุ้นคว้ารางวัล MVP 2022-23. สืบค้นจาก <https://www.sportingnews.com/th/nba/news/A5-mvp-2022-23>.
- Tencent Video (2562, 30 มีนาคม). แปลงร่างเป็น “WeTV” บุกดตลาด Streaming ไทย. สืบค้นจาก <https://positioningmag.com/1222525>.
- แฟนซีรีส์จีนห้ามพลาด. (2564, 6 สิงหาคม). รวมเช็กलिสดผลงานสุดปัง จาก 4 โกลบอล. สืบค้นจาก <https://www.ryt9.com/s/prg/3245275>.

การเล่นในเลนมังกรเล็ก. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <https://www.smartphonetabletthai.com/การเล่นในเลนมังกรเล็ก/>.

ศัพท์เกมมิงแบบเบื้องต้นสำหรับมือใหม่. (2565, 24 มิถุนายน). สืบค้นจาก <https://th.dellexperience.co/gaming-terms-mini-guide/>

ภาษาจีน

成语大词典编委会(2004)。成语大词典。北京:商务印书馆国际有限公司出版。

房璐. 2015. 游戏软件字幕翻译策略研究. 校园英语, 20, 223-224.

王者荣耀 mvp 是什么意思. (n.d.), 取自

<https://m.gmz88.com/gonglue/238986.html>.

分路. (n.d.), 取自

<https://pvp.qq.com/ingame/entrance/fenlu/index.html>.

小四月vip.(2020). 王者荣耀：合格的边路要怎么玩？知道自己的作用，不然超神也白费，取自

https://k.sina.com.cn/article_6597732739_18941698300100pmyj.html?from=game.

龚俊白鹿喜提年度最受欢迎演员，荣耀》获人气奖实至名归 澎湃新闻. (n.d.), 取自

<https://www.woah.my/2022/06/29/di-liu-jie-jin-gu-duo-hua/>.

中国社会科学院语言研究所词典编辑室.(2019). 现代汉语词典(第7版), 北京: 商务印书馆。

追风的世界.(2020).“盘点王者荣耀里的那些女英雄皮肤”, 取自

<https://c.m.163.com/news/a/FEJV68MH0529HG9M.html>.

ภาษาอังกฤษ

Baker, M. (1992). In Other Words a Course Book on Translation. London : Routledge.